Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 17 december 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster — Direktiv 2002/20/EG — Artiklarna 12 och 13 — Administrativa avgifter — Avgift för rätten att installera faciliteter — Tillämpningsområde — Lagstiftning i en kommun — Avgift för antenner för mobiltelefoni”

I mål C-454/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal de première instance de Bruxelles (Förstainstansdomstolen i Bryssel, Belgien) genom beslut av den 17 maj 2013, som inkom till domstolen den 13 augusti 2013, i målet

**Proximus SA**, tidigare Belgacom SA,

mot

**Commune d’Etterbeek,**

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordförande på andra avdelningen M. Ilešič, tillförordnad ordförande på tredje avdelningen, samt domarna C. Toader, D. Šváby, E. Jarašiūnas (referent) och C.G. Fernlund,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: handläggaren V. Tourrès,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 september 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Proximus SA, tidigare Belgacom SA, genom B. Den Tandt och H. De Bauw, advocaten,

— Commune d’Etterbeek, genom I. Lemineur, P. Vassart och T. Swennen, avocats,

— Europeiska kommissionen, genom J. Hottiaux och L. Nicolae, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: franska.

följande

## Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 12 och 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) (EGT L 108, s. 21).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Proximus SA, tidigare Belgacom SA, och Commune d'Etterbeek (kommunen Etterbeek, Belgien). Målet rör en avgift för antenner för mobiltelefoni installerade i denna kommun.

### Tillämpliga bestämmelser

*Unionsrätt*

3 Artikel 1 i auktorisationsdirektivet har rubriken ”Mål och tillämpningsområde”. I artikel 1.2 anges följande:

”Detta direktiv skall gälla auktorisation för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.”

4 Artikel 2 i direktivet har rubriken ”Definitioner”. I artikel 2.2 a i direktivet ges följande definition av begreppet allmän auktorisation: ”en rättslig ram som upprättats av en medlemsstat för att säkerställa rättigheter för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster och genom vilken det fastställs sektorsspecifika skyldigheter som kan gälla för alla eller vissa typer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i enlighet med det här direktivet”.

5 Artikel 12 i nämnda direktiv rör de administrativa avgifter som medlemsstaterna får ta ut av företag som tillhandahåller ett nät eller en tjänst i enlighet med allmän auktorisation eller som har beviljats nyttjanderätt samt regler om påförande av dessa avgifter.

6 I artikel 13 i auktorisationsdirektivet, som har rubriken ”Avgifter för nyttjanderätter och rättigheter att installera faciliteter”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får låta den berörda myndigheten införa avgifter för nyttjanderätter till radiofrekvenser eller nummer eller för rättigheter att installera faciliteter på, över eller under offentlig eller privat egendom, varvid avgifterna skall beakta behovet av en optimal användning av dessa resurser. Medlemsstaterna skall säkerställa att avgifterna är sakligt motiverade, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella till det avsedda syftet, och att de tar hänsyn till de mål som avses i artikel 8 i [ (nedan kallat ramdirektivet) (EGT L 108, s. 33)].”

*Belgisk rätt*

7 Kommunfullmäktige i kommunen Etterbeek antog den 26 februari 2007 en förordning om en årlig avgift för antenner för mobiltelefoni (nedan kallad avgiftsförordningen), vilken var tillämplig från och med den 1 januari 2007 till och med den 31 december 2013.

8 I artikel 1 i avgiftsförordningen preciseras att denna avgift gäller för ”antenner för mobiltelefoni installerade inom kommunen Etterbeek” och att med uttrycket ”antenn för mobiltelefoni … förstås alla antenner som utsänder eller förstärker elektromagnetiska vågor som möjliggör mobiltelefoni, oberoende av om de är kopplade till en separat station eller fästa vid en stolpe eller pylon”.

9 I artikel 2 första stycket i avgiftsförordningen föreskrivs att den i målet vid den nationella domstolen aktuella avgiften uppgår till 4 000 euro per år och enhet. I artikel 3 i samma förordning preciseras att detta belopp indexuppräknas med 2 procent om året.

10 I artikel 4 i avgiftsförordningen anges följande: ”Varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni är solidariskt betalningsansvarig för [avgiften]. Om flera personer tillsammans äger eller nyttjar samma antenn är samtliga dessa personer solidariskt betalningsansvariga för avgiften.”

## Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

11 Det framgår av de handlingar som inkommit till domstolen att Belgacom SA, som Proximus SA trätt i stället för, är en operatör som driver ett allmänt tillgängligt elektroniskt kommunikationsnät och att detta bolag innehar och använder antenner för mobiltelefoni installerade i kommunen Etterbeek.

12 Kommunen Etterbeeks myndigheter antog, med stöd av avgiftsförordningen, avgiftsbeslut enligt vilka Belgacom SA skulle betala den aktuella avgiften för avgiftsåret 2009, varvid den sammanlagda avgiften uppgick till 108 201,60 euro. Bolaget ingav klagomål mot dessa avgiftsbeslut till Collège des bourgmestres et échevins (kommunstyrelsen) i Etterbeek. Klagomålet avslogs, varför Belgacom SA överklagade detta beslut till den hänskjutande domstolen, Tribunal de première instance de Bruxelles (Förstainstansdomstolen i Bryssel).

13 Belgacom SA har i målet vid den domstolen gjort gällande att de aktuella avgiftsbesluten inte är förenliga med auktorisationsdirektivet, eftersom detta direktiv innehåller ett förbud mot alla former av avgifter som åläggs mobiloperatörer, med undantag för de avgifter som avses i artiklarna 12 och 13 i samma direktiv. Enligt Belgacom SA omfattas den i målet vid den nationella domstolen aktuella avgiften av tillämpningsområdet för auktorisationsdirektivet, eftersom antenner för mobiltelefoni utgör ”faciliteter”, i den mening som avses i detta direktiv. Den aktuella avgiften uppfyller emellertid inte villkoren i artikel 13 i nämnda direktiv.

14 Kommunen Etterbeek har hävdat att tillämpningsområdet för auktorisationsdirektivet endast omfattar fastställande av villkoren för att få tillgång till näten. Enligt kommunen Etterbeek är den i målet aktuella avgiften inte en avgift i den mening som avses i artikel 13 i auktorisationsdirektivet eller i artikel 12 i samma direktiv. Det är istället fråga om en skatt på näringsverksamhet, som fastställs utifrån förekomsten av antenner belägna i kommunen, oberoende av all auktorisation för installation av faciliteter.

15 Mot denna bakgrund anser den hänskjutande domstolen att det är osäkert huruvida artiklarna 12 och 13 i auktorisationsdirektivet är tillämpliga i målet vid den.

16 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal de première instance de Bruxelles (Förstainstansdomstolen i Bryssel) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Ska artiklarna 12 och 13 i [auktorisationsdirektivet] tolkas så, att de utgör hinder för att det i en nationell eller lokal myndighets bestämmelser, av budgetskäl, införs en avgift på infrastrukturer för mobilkommunikationer som används i verksamheter som omfattas av den allmänna auktorisationen, installerade på offentlig eller privat egendom?”

## Tolkningsfrågan

17 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 12 och 13 i auktorisationsdirektivet ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för att en avgift som den i det nationella målet tas ut av varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni.

18 Det ska inledningsvis påpekas att enligt artikel 1.2 i auktorisationsdirektivet ska detta direktiv gälla auktorisation för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

19 Auktorisationsdirektivet innehåller inte bara bestämmelser om förfaranden för att bevilja allmän auktorisation eller nyttjanderätter till radiofrekvenser eller nummer samt innehållet i dessa auktorisationer, utan även bestämmelser om vilken typ av avgifter som medlemsstaterna kan påföra företag inom sektorn för elektroniska kommunikationstjänster i samband med dessa förfaranden samt om avgifternas storlek (se dom Belgacom och Mobistar, C-256/13 och C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 29, och dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 15).

20 Enligt domstolens fasta praxis är det enligt auktorisationsdirektivet förbjudet för medlemsstaterna att ta ut andra avgifter för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster än de som anges i detta direktiv (dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 16; se även, för ett liknande resonemang, dom Vodafone España och France Telecom España, C-55/11, C-57/11 och C-58/11, EU:C:2012:446, punkterna 28 och 29, och dom Belgacom och Mobistar, C-256/13 och C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 30).

21 För att bestämmelserna i auktorisationsdirektivet ska vara tillämpliga på en sådan avgift som avses i det nationella målet måste således den omständighet som utlöser skyldigheten att betala avgiften vara knuten till förfarandet för att inhämta en allmän auktorisation, som enligt artikel 2.2 a i auktorisationsdirektivet ska säkerställa rättigheter för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster (dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 17; se även, för ett liknande resonemang, dom Fratelli De Pra och SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, punkt 41, dom kommissionen/Frankrike, C-485/11, EU:C:2013:427, punkterna 30, 31 och 34, och dom Vodafone Malta och Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, punkterna 24 och 25).

22 Vad avser artikel 12 i auktorisationsdirektivet har domstolen erinrat om att en avgift där den omständighet som utlöser betalningsskyldigheten inte är knuten till förfarandet för att erhålla en allmän auktorisation för inträde på marknaden för elektroniska kommunikationstjänster inte omfattas av tillämpningsområdet för nämnda artikel 12 (se, bland annat, dom Vodafone Malta och Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, punkt 25, och dom Fratelli De Pra och SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, punkt 41).

23 Vad avser artikel 13 i auktorisationsdirektivet har domstolen erinrat om att denna bestämmelse inte omfattar alla de avgifter som ska betalas för infrastrukturer som möjliggör tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (dom Belgacom och Mobistar, C-256/13 och C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 34, och dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 18).

24 Denna artikel avser nämligen villkoren för att införa avgifter för nyttjanderätter till radiofrekvenser eller nummer eller för rättigheter att installera faciliteter på, över eller under offentlig eller privat egendom (dom Belgacom och Mobistar, C-256/13 och C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 31, och dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 19).

25 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att ”[v]arje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni är solidariskt betalningsansvarig för [den i det nationella målet aktuella avgiften]” och att denna avgift omfattar ”alla antenner som utsänder eller förstärker elektromagnetiska vågor som möjliggör mobiltelefoni, oberoende av om de är kopplade till en separat station eller fästa vid en stolpe eller pylon” ”installerade inom kommunen Etterbeek”.

26 Såsom framgår av de yttranden som har ingetts till domstolen förefaller inte den omständighet som utlöser skyldigheten att betala denna avgift, som åligger varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni, oberoende av om vederbörande innehar en auktorisation utfärdad med stöd av auktorisationsdirektivet eller inte, vara knuten till förfarandet för att inhämta en allmän auktorisation som ger företagen rätt att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, vilket det emellertid ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

27 Enligt domstolens praxis avser dessutom begreppet faciliteter och uttrycket installera i artikel 13 i auktorisationsdirektivet sådana fysiska infrastrukturer som möjliggör tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster respektive fysiskt inrättande på den aktuella offentliga eller privata egendomen (dom Belgacom och Mobistar, C-256/13 och C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 33, och dom Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 21).

28 Detta innebär att avgiften i det nationella målet, trots att den tas ut av varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni, och således berör fysiska infrastrukturer som möjliggör tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, inte uppvisar egenskaper som är kännetecknande för en avgift som tas ut av företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ersättning för rätten att installera faciliteter.

29 Tolkningsfrågan ska därför besvaras enligt följande. Artiklarna 12 och 13 i auktorisationsdirektivet ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att en avgift som den i det nationella målet tas ut av varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni.

## Rättegångskostnader

30 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

**Artiklarna 12 och 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att en avgift som den i det nationella målet tas ut av varje fysisk eller juridisk person som äger eller har rätt att nyttja en antenn för mobiltelefoni.**

Underskrifter